

OMGEVINGSPLAN & MILIEU

mr. Rachid Benhadi

9 oktober 2023



**DUIDELIJK
HEKKELMAN.**

15 WEBINARS, VANDAAG NUMMER 3!

- Het omgevingsplan van rechtswege, 28 september 2023
- Het omgevingsplan en de omgevingsplanactiviteit, 5 oktober 2023
- **Het omgevingsplan en milieu, 9 oktober 2023**
- Het omgevingsplan en natuur, 12 oktober 2023
- De Kaderrichtlijn Water onder de Omgevingswet, 26 oktober 2023
- Duurzaamheid onder de Omgevingswet, 31 oktober 2023
- MER onder de Omgevingswet, 2 november 2023
- Normering van geluid onder de Omgevingswet, 9 november 2023,
- Geur onder de Omgevingswet, 16 november 2023
- Normering van gezoneerde industrieterreinen onder de Omgevingswet, 20 november 2023
- Kostenverhaal en financiële bijdragen onder de Omgevingswet, 23 november 2023
- De omgevingsvergunning voor de bouwactiviteit, 27 november 2023
- Handhaving onder de Omgevingswet, 30 november 2023
- Planschade onder de Omgevingswet, 7 december 2023
- Volksgezondheid in de Omgevingswet, 14 december 2023

INLEIDING

INLEIDING

Het omgevingsplan is onder de Omgevingswet het belangrijkste instrument van de gemeente voor de regulering van de fysieke leefomgeving

Bij de voorbereiding van het omgevingsplan moet het milieubelang worden afgewogen

- niet anders dan huidig recht

Nieuw is wel dat in het omgevingsplan uiteenlopende **expliciete** milieunormen moeten worden vastgelegd, waarmee activiteiten worden gereguleerd

- denk o.a. aan geur- en geluidsnormen

INLEIDING

Het omgevingsplan zal onder vigore van de Omgevingswet een belangrijke schakel vormen in de bescherming en normering van het milieu:

- normering uiteenlopende milieuaspecten gedecentraliseerd naar gemeenten

Decentralisatie is ook terug te zien in de bruidsschat (onderdeel van het omgevingsplan van rechtswege)

MILIEU(NORMEN) IN HET OMGEVINGSPLAN VAN RECHTSWEGE

OMGEVINGSPLAN VAN RECHTSWEGE

- Vanaf 01-01-'24: elke gemeente een **omgevingsplan van rechtswege**
- Omgevingsplan van rechtswege bevat ook milieunormen -> zie de bruidsschat

Bijv:

- Geluidnormen: art. 2.17 e.v. Activiteitenbesluit, opgenomen in art. 22.54 (par. 22.3.4) Invoeringsbesluit;
- Trillingsnormen: art. 2.23 e.v. Activiteitenbesluit, opgenomen in art. 22.83 e.v. (par. 22.3.5) Invoeringsbesluit;
- Energiebesparing: art. 2.15 Activiteitenbesluit, opgenomen in art. 22.52 e.v.(par. 22.3.2) Invoeringsbesluit;

- etc.

- etc.

AFDELING 22.3 MILIEUBELASTENDE ACTIVITEITEN

§ 22.3.1 Algemene bepalingen

§ 22.3.2 Energiebesparing

§ 22.3.3 Zwerfafval

§ 22.3.4 Geluid

§ 22.3.5 Trillingen

§ 22.3.6 Geur

§ 22.3.7 Bodembeheer.....

§ 22.3.8 Afvalwaterbeheer.....

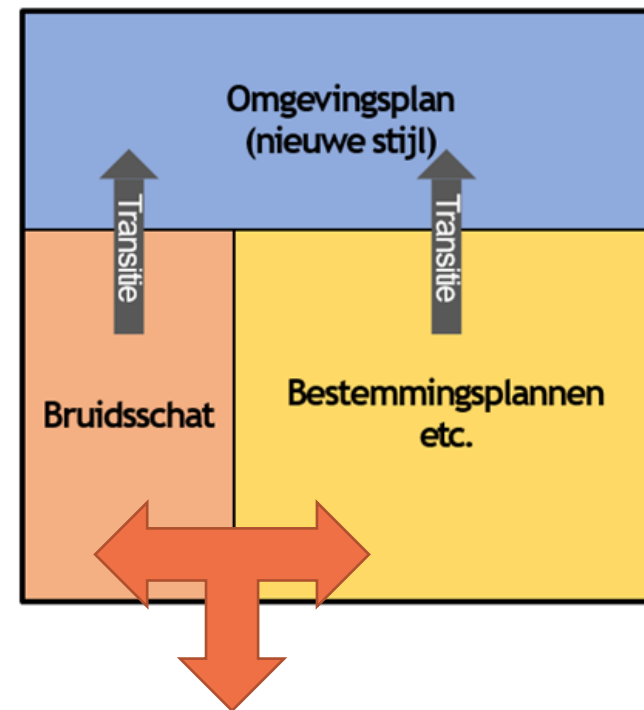
§ 22.3.9 Lozen bij telen, kweken, spoelen of sorteren van gewassen

OMGEVINGSPLAN VAN RECHTSWEGE

- Voorrangsregeling opgenomen in bruidsschat
 - art. 22.1 lid 1 Invoeringsbesluit
- Bij strijdigheid milieunormen bruidsschat met regels uit ruimtelijk plan (bijv. een bestemmingsplan) dat onderdeel uitmaakt van het omgevingsplan van rechtswege, dan gaat de norm uit het bestemmingsplan voor

Artikel 22.1 Voorrangsbepaling

1. De regels in afdeling 22.2, met uitzondering van paragraaf 22.2.7.3, en afdeling 22.3 zijn niet van toepassing voor zover die regels in strijd zijn met regels in het tijdelijke deel van dit omgevingsplan, bedoeld in artikel 22.1, onder a, van de Omgevingswet.



Strijdigheid?

Vorrangsregeling (art. 22.1 lid 1 Invoeringsbesluit)

VAN OMGEVINGSPLAN NAAR RECHTSWEGE NAAR EEN VOLWAARDIG OMGEVINGSPLAN

Staatsblad 2023, 267 (10 juli 2023)

Overgangstermijn voor omgevingsplan aangepast

- **Omgevingsplan: 1 januari 2032**
- **Concreet:** omgevingsplan van rechtswege (en daarvan onderdeel uitmakende bestemmingsplannen) **MOET** voor 01-01-'32 worden herzien c.q. overgezet worden naar een omgevingsplan dat voldoet aan alle eisen van de Omgevingswet

HET NIEUWE DEEL VAN HET OMGEVINGSPLAN

EVENWICHTIGE TOEDELING VAN FUNCTIES AAN LOCATIES

Centrale norm voor omgevingsplan, artikel 4.2 lid 1 Omgevingswet:

*"Het omgevingsplan bevat voor het gehele grondgebied van de gemeente **in ieder geval** de regels die nodig zijn met het oog op **een evenwichtige toedeling van functies aan locaties**."*

Ter (gedeeltelijke) invulling van die norm van '**een evenwichtige toedeling van functies aan locaties**' zijn in het Bkl instructieregels gesteld.

Afdeling 5.1 Bkl, opschrift: '*Instructieregels met het oog op **een evenwichtige toedeling van functies aan locaties***'

WAT ZIJN INSTRUCTIEREGELS?

- Algemeen verbindende voorschriften die zich niet tot burgers, maar tot bij die regel aangewezen bestuursorganen richten,
 - *Kamerstukken II 2013-14, 33 962, nr. 3, p. 104*
- Bevatten **bindende regels** voor bestuursorganen over:
 - de uitoefening van bepaalde taken, of
 - de inhoud of motivering van bepaalde besluiten
 - denk aan: programma's, omgevingsplannen, waterschapsverordeningen, omgevingsverordeningen en projectbesluiten
- Kunnen worden gesteld door Rijk (artikel 2.24 Ow) en provincie (artikel 2.22 Ow)
→ zie paragraaf 2.5.1 van de Ow
 - **Instructieregels vanuit het Rijk staan (o.a.) in het Bkl**
 - Instructieregels vanuit de provincie staan in de omgevingsverordening

EVENWICHTIGE TOEDELING VAN FUNCTIES AAN LOCATIES

Laat het omgevingsplan milieubelastende en/of milieugevoelige objecten op een locatie toe?

Instructieregels bepalen in welke gevallen **in ieder geval** milieuregels moeten worden opgenomen in het omgevingsplan

- let op: onder omstandigheden afwijkingen mogelijk (binnen bandbreedte kaders hfdst. 5 Bkl)
- let op: **aanvullende** werking art. 4.2 lid 1 Omgevingswet 'een evenwichtige toedeling van functies aan locaties'

INSTRUCTIEREGELS MILIEU

Externe veiligheid: art. 5.2 e.v. Bkl

- o.a. het aanwijzen van brand- en explosieaandachtsgebieden in het omgevingsplan(art. 5.14 Bkl)

Waterbelangen: art. 5.36 e.v. Bkl

- o.a. weging waterbelang bij vaststelling omgevingsplan (art. 5.36 Bkl)

Geluid: art. 5.55 e.v. Bkl (maar zie ook hfdst. 3 Bkl voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen, afd. 3.5 Bkl)

- o.a. vastleggen geluidnormen in het omgevingsplan voor activiteiten.
Immissienormen voor langtijdgemiddeld beoordelingsniveau en piekgeluiden (art. 5.65 Bkl)

INSTRUCTIEREGELS MILIEU

Trillingen: art. 5.79 e.v. Bkl

- o.a. vastleggen trillingsnormen in het omgevingsplan voor trillingveroorzakende activiteiten (art. 5.87 Bkl)

Slagschaduw windturbines: art. 5.89 e.v. Bkl

- slagschaduwnorm in omgevingsplan (art. 5.89f Bkl)

Bodem: art. 5.89g e.v. Bkl

- omgevingsplan bevat waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem voor aangewezen stoffen (art. 5.89i Bkl gelezen in samenhang met bijlage XIIIa van het Bal)

INSTRUCTIEREGELS MILIEU

Geur: artikel 5.90 Bkl

- Omgevingsplan bevat geurnormen voor RWZI's (art. 5.100 Bkl) en voor het houden van landbouwhuisdieren (art. 5.109 Bkl)

Kortom: onder de Omgevingswet nadruk op normering van milieu in het omgevingsplan en daarmee aanzienlijke decentralisatie van milieunormering

VOORBEELD UIT EEN BP. VERBREDE REIKWIJDTE

Degene die de activiteit verricht, voldoet aan de volgende regels:

5.1 Geluid

- a. Het geluidsniveau veroorzaakt door activiteiten bedraagt niet meer dan:

Dagdeel	07:00-19:00	19:00-23:00	23:00-07:00
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) ter plaatse van de perceelgrens	60 dB(A)	55 dB(A)	50 dB(A)
Maximaal geluidsniveau (L_{Amax}) ter plaatse van de perceelgrens	80 dB(A)	75 dB(A)	70 dB(A)
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) op de gevel van geluidsgevoelige gebouwen	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)
Maximaal geluidsniveau (L_{Amax}) ter plaatse van geluidsgevoelige gebouwen	75 dB(A)	70 dB(A)	65 dB(A)

- b. Ongeacht het geluidsniveau op de gevel geldt in verblijfsruimten van geluidsgevoelige gebouwen:

Dagdeel	07:00-19:00	19:00-23:00	23:00-07:00
Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) en het	35 dB(A)	30 dB(A)	25 dB(A)
Maximaal geluidsniveau (L_{Amax})	55 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)

- c. De onder a en b gestelde voorschriften en waarden vervangen de waarden uit afdeling 2.8 Geluidhinder van het Activiteitenbesluit. De overige voorschriften en artikelen uit 2.8 blijven van kracht. Bovenstaande waarden zijn niet van toepassing op **bestaande bedrijfswoningen**. Voor die woningen wordt de huidige geluidbelasting gehandhaafd, tenzij er een nieuwe bedrijfsactiviteit invloed heeft op deze bestaande woningen. Dan wordt voor het geluidsniveau op de gevel getoetst aan het bovenstaande en voor het binnenniveau getoetst aan het heersende binnenniveau.
- d. In afwijking van het onder a en b bepaalde bedraagt het geluidsniveau veroorzaakt door onderstaande bestaande bedrijven op enig punt op (de aangegeven zijde van) de perceelgrens niet meer dan:

VOORBEELD UIT EEN BP. VERBREDE REIKWIJDTE

- d. In afwijking van het onder a en b bepaalde bedraagt het geluidsniveau veroorzaakt door onderstaande bestaande bedrijven op enig punt op (de aangegeven zijde van) de perceelgrens niet meer dan:

Inrichting	Adres	Zijde	07:00-19:00	19:00-23:00	23:00-07:00
<i>Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) ter plaatse van de perceelgrens</i>					
Auto Electric	Energieweg 11	Alle	66 dB(A)	61 dB(A)	56 dB(A)
Gebroeders Van Dam Sportprijzen	Energieweg 9	Alle	63 dB(A)	58 dB(A)	53 dB(A)
Euromaster Bandenservice B.V.	Prinses Margrietlaan 12	Alle	63 dB(A)	58 dB(A)	53 dB(A)
Gromax B.V.	Van Foreestlaan 7	Alle	67 dB(A)	62 dB(A)	57 dB(A)
TPG Post	Prinses Margrietlaan 5	Alle	65 dB(A)	55 dB(A)	53 dB(A)
Zandhandel Alphen aan den Rijn (Van der Waal B.V.)	Energieweg 19	Alle	80 dB(A)	79 dB(A)	73 dB(A)
A. Verbij Autobedrijf	Rijnhavenkade 4-6	Alle	67 dB(A)	62 dB(A)	57 dB(A)
Van der Bijl Mengvoeders	Energieweg 27-29	Noord	60 dB(A)	55 dB(A)	50 dB(A)
		Oost	67 dB(A)	64 dB(A)	56 dB(A)
		Zuid	64 dB(A)	60 dB(A)	54 dB(A)
		West	76 dB(A)	71 dB(A)	68 dB(A)

Inrichting	Adres	Zijde	07:00-19:00	19:00-23:00	23:00-07:00
<i>Maximaal geluidsniveau (L_{Amax}) ter plaatse van de perceelgrens</i>					
Auto Electric	Energieweg 11	Alle	80 dB(A)	75 dB(A)	70 dB(A)
Gebroeders Van Dam Sportprijzen	Energieweg 9	Alle	80 dB(A)	75 dB(A)	70 dB(A)
Euromaster Bandenservice B.V.	Prinses Margrietlaan 12	Alle	80 dB(A)	75 dB(A)	70 dB(A)
Gromax B.V.	Van Foreestlaan 7	Alle	80 dB(A)	75 dB(A)	70 dB(A)
TPG Post	Prinses Margrietlaan 5	Alle	80 dB(A)	75 dB(A)	81 dB(A)
Zandhandel Alphen aan den Rijn (Van der Waal B.V.)	Energieweg 19	Alle	81 dB(A)	80 dB(A)	80 dB(A)
A. Verbij Autobedrijf	Rijnhavenkade 4-6	Alle	80 dB(A)	75 dB(A)	70 dB(A)
Van der Bijl Mengvoeders	Energieweg 27-29	Noord	80 dB(A)	80 dB(A)	80 dB(A)
		Oost	80 dB(A)	80 dB(A)	80 dB(A)

VOORBEELD UIT EEN BP. VERBREDE REIKWIJDTE

5.2 Geur

- a. De uurgemiddelde geurimmissieconcentratie veroorzaakt door activiteiten bedraagt ter plaatse van de perceelgrens en bij alle woningen (of geurgevoelige objecten) binnen het plangebied niet meer dan:

Type bestemming	Geurnorm	Geurnorm
1	0,5 ou _E /m ³ als 98-percentielwaarde	2,5 ou _E /m ³ als 99,99-percentielwaarde
2	1,5 ou _E /m ³ als 98-percentielwaarde	7,5 ou _E /m ³ als 99,99-percentielwaarde

- b. In afwijking van het [onder a](#) bepaalde bedraagt de uurgemiddelde geurimmissieconcentratie veroorzaakt door activiteiten van Van der Bijl Mengvoeders (Energieweg 27-29) ter plaatse van de volgende typen bestemmingen niet meer dan:

Type bestemming	Geurnorm	Geurnorm
1	1,4 ou _E /m ³ als 98-percentielwaarde	-
2	1,4 ou _E /m ³ als 95-percentielwaarde	-

MILIEUNORMERING IN HET OMGEVINGSPLAN EN VERHOUDING TOT HET BAL

OMGEVINGSPLAN – BAL – MBA'S

Hoe verhouden de milieuregels zich in het omgevingsplan, tot het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en de daarin opgenomen (rechtstreeks) werkende Rijksregels en omgevingsvergunningplicht voor milieubelastende activiteiten (ex art. 5.1 lid 2 aanhef en onder b Omgevingswet)?

Vergunningplicht MBA's:

"Artikel 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet)

(...)

*2. Het is **verboden** zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:*

(...)

b. een milieubelastende activiteit,

(...)

*voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur **aangewezen geval**."*

Definitie MBA, zie Bijlage bij artikel 1.1 van de Omgevingswet:

"milieubelastende activiteit: **activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, niet zijnde een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk of een wateronttrekkingsactiviteit;"**

Bal is qua milieunormstelling **niet** uitputtend

OPBOUW EN SYSTEMATIEK BAL

Opbouw Bal

- **Hoofdstuk 1 en 2**
 - Algemene bepalingen en regels (toepassingsbereik, bevoegd gezag, zorgplicht)
- **Hoofdstuk 3 Bal:**
 1. Wijst MBA's aan,
 2. Bepaalt in welke gevallen een MBA **vergunningplichtig** is, en
 3. Wijst aan welke (**algemene**) regels uit H4 en H5 Bal van toepassing zijn (**richtingaanwijzer**)
- **Hoofdstuk 4 Bal**
 - Bevat inhoudelijke regels voor MBA's
- **Hoofdstuk 5 Bal:**
 - Bevat regels over **modules*** voor MBA's
 - Bijv. module ZZS (par. 5.4.3)

***Modules zijn setjes regels die van toepassing zijn op bepaalde activiteiten (zie hoofdstuk 5 Bal).**

MBA'S

Het Bal bevat rechtstreeks werkende (milieu)regels en vergunningplichten voor de in het Bal aangewezen MBA's

Rijksregels en vergunningplichten in Bal (voor MBA's) ingegeven vanuit:

1. verschillende Europese richtlijnen. Onder andere:
 - de Seveso-richtlijn,
 - de Richtlijn industriële emissies,
 - de Kaderrichtlijn afvalstoffen en
 - de m.e.r.-richtlijn
 - etc.
2. belang van stellen van regels die locatieonafhankelijk zijn. Oftewel regels die zien op de laatste stand der techniek (bijv. bij stookinstallaties, tankstations, opslagtanks etc.)

MBA'S

Wat is dan de rol van het omgevingsplan als het gaat om milieunormering?

- Regels die wél locatieafhankelijk zijn, horen thuis in het omgevingsplan
 - denk hierbij o.a. aan geluid- en geurnormen, afstanden tot kwetsbare objecten etc.

Gevolg?

- Merendeel milieueffecten van MBA's zal straks rechtstreeks via het omgevingsplan genormeerd worden

Tabel 2

Centraal	Decentraal
<i>milieubelastende activiteiten</i>	
een aantal bedrijfstak overstijgende milieubelastende activiteiten (activiteiten die kunnen voorkomen bij vele bedrijven, dus ook bij bedrijven in de rechter kolom, en soms ook bij huishoudens), zoals: • opslaan van gevaarlijk stoffen • bodemenergiesystemen • windturbines • natte koeltorens • een aantal activiteiten met afvalstoffen milieubelastende activiteiten in met name: • energieindustrie en nutssector • industriële sector • afvalbeheersector • agrarische sector • dienstverlening en zorg • transport of logistiek sector • mijnbouwsector • defensie	alle niet door het Rijk gereuleerde milieubelastende activiteiten, waaronder: • hotels, pensions en conferentieoordn • restaurants, cafeteria's, snackbars en cateringbedrijven • cafés, discotheken, concertpodia, muziektheaters en evenementenhallen • verblijfsrecreatie, dagrecreatie en sportfaciliteiten • detailhandel en ambachten en supermarkten • gebouwen voor permanente of tijdelijke bewoning, onderwijs- en kantoorgebouwen, welzijnszorg • dierenpensions, dierenasiel, dierenklinieken, hondenfokkers of -trainers, hobbymatig houden van dieren en maneges Allen voor eventuele bedrijfstakoverstijgende milieubelastende activiteiten binnen deze bedrijven kunnen rijksregels gelden (zie linker kolom)
<i>lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam</i>	
• lozingsactiviteiten die samenhangen met milieubelastende activiteiten waaraan rijksregels zijn gesteld, en lozingsactiviteiten van pleziervaartuigen • overige lozingsactiviteiten op rijkswateren	alle niet door het Rijk gereuleerde lozingsactiviteiten op regionale wateren
Bal, omgevingsplan, vergunningplicht (milieu), algemene emissieregels, maatwerkregels, maatwerkvoorschriften	Bkl, instructieregels, omgevingsplan, algemene immissieregels (en mogelijkheid maatwerkvoorschriften)

OMGEVINGSVERGUNNING MBA – EN VERHOUDING TOT OMGEVINGSPLAN

VERHOUDING OMGEVINGSVERGUNNING MILIEU TOT OMGEVINGSPLAN

- Bal regelt omgevingsvergunningplicht voor MBA's (als bedoeld in art. 5.1 lid 2 aanhef en onder b Omgevingswet) en bevat ook rechtstreeks geldende milieuregels voor MBA's
- Maar let wel: niet uitputtend en omgevingsplan kan aanvullende en/of afwijkende milieuregels bevatten
- Bij de verlening van een omgevingsvergunning milieu moet getoetst worden aan het omgevingsplan
 - artikel 8.9 lid 3 Bkl
- Conflicteert aangevraagde omgevingsvergunning milieu met milieuregels omgevingsplan?
 - Evt. afwijken van milieuregels omgevingsplan

VERHOUDING OMGEVINGSVERGUNNING MILIEU TOT OMGEVINGSPLAN

Artikel 8.9 (beoordelingsregels milieubelastende activiteit algemeen)

"1. Voor zover een aanvraag om een omgevingsvergunning betrekking heeft op een milieubelastende activiteit, wordt de omgevingsvergunning alleen verleend als wordt voldaan aan de volgende criteria:

(...)

e. er wordt geen significante milieuverontreiniging veroorzaakt;

(...)

*3. Bij de beoordeling of de milieubelastende activiteit voldoet aan het criterium, bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder e, wordt bij het bepalen of sprake is van significante milieuverontreiniging **in ieder geval rekening gehouden met het omgevingsplan, omgevingsvergunningen voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten**, de waterschapsverordening en de omgevingsverordening."*

VERHOUDING OMGEVINGSVERGUNNING MILIEU TOT OMGEVINGSPLAN

Stb. 2018, 292, p. 432-433:

"Het omgevingsplan zal immers regels bevatten over de milieugevolgen van milieubelastende activiteiten, ook gelet op de instructieregels die in dit besluit zijn gesteld over de onderwerpen geluid, trillingen, geur en externe veiligheid. In dit besluit is daarom bepaald dat bij de beoordeling of sprake is van significante milieuverontreiniging in ieder geval rekening gehouden wordt met het omgevingsplan. **Dit betekent dat het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit moet motiveren op welke wijze de regels in het omgevingsplan de inhoud van het besluit hebben beïnvloed (...). De regels kunnen aanleiding geven om voorschriften te verbinden aan de omgevingsvergunning die ook zijn ingegeven door die regels van het omgevingsplan of om zelfs de omgevingsvergunning te weigeren.** Dit hoeft echter niet in alle gevallen. Een omgevingsvergunning zou bijvoorbeeld kunnen worden verleend als ondanks afwijking van de regels van het omgevingsplan is gewaarborgd dat de activiteit geen significante verontreiniging veroorzaakt. In dat geval moet wel een **omgevingsvergunning voor een afwijkactiviteit worden aangevraagd. Zonder die laatste vergunning kan niet worden afgeweken van het omgevingsplan.**"

MAATWERKREGELS

MAATWERKREGELS

- Het Bal bevat regels t.a.v. milieubelastende activiteiten (MBA's)
 - Bal bevat **rechtstreeks** werkende milieuregels over MBA's **én**
 - Bal wijst omgevingsvergunningplichtige MBA's aan (art. 5.1 lid 2 aanhef en onder b van de Omgevingswet)
- Art. 2.12 Bal: generieke bevoegdheid tot het stellen van maatwerkregels in het **omgevingsplan**
- Maatwerkregels zijn algemeen verbindende voorschriften die betrekking hebben op een specifieke locatie (ongeacht wie de activiteit verricht of gaat verrichten) (**LOCATIEGEBONDEN**)
- Met een maatwerkregel kan worden afgeweken van de hoofdstukken 3 tot en met 5 van het Bal, **tenzij anders is bepaald in het Bal** (2.12 lid 2 Bal)
- Afwijken kan zowel een **aanscherping** als een **versoepeling** van de algemene regels uit het Bal inhouden

MAATWERKREGELS

Artikel 2.12 Bal (maatwerkregels):

1. Een maatwerkregel kan worden gesteld over artikel 2.11, afdeling 2.7 en **de hoofdstukken 3 tot en met 5**, met uitzondering van bepalingen waarin activiteiten worden aangewezen als milieubelastende activiteiten, lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam of lozingsactiviteiten op een zuiveringstechnisch werk.
2. Met een maatwerkregel kan worden afgeweken van afdeling 2.7 en de **hoofdstukken 3 tot en met 5**, tenzij anders is bepaald.
3. Een maatwerkregel kan worden gesteld met het oog op de belangen, bedoeld in artikel 2.2.
4. Een **maatwerkregel wordt voor milieubelastende activiteiten gesteld in het omgevingsplan** of in de omgevingsverordening en voor lozingsactiviteiten op een oppervlaktewaterlichaam en lozingsactiviteiten op een zuiveringstechnisch werk in de waterschapsverordening.

MAATWERKREGELS

- Maatwerkregels zijn algemeen verbindende voorschriften die betrekking hebben op een specifieke locatie (ongeacht wie de activiteit verricht of gaat verrichten op die locatie)
 - Belangrijk verschil t.o.v.
- Kunnen betrekking hebben op zowel bestaande als toekomstige activiteiten

Waarom kiezen voor maatwerkregels?

- Met maatwerkregels kan gebiedsgericht duidelijk worden gemaakt welke (milieu)verplichtingen er in een bepaald gebied gelden
- Maatwerkregels bieden de mogelijkheid om individueel maatwerk mogelijk te maken (bijv. versoepeling van een algemene regel, of juist strenger maken van een algemene regel)
 - Of wanneer door **cumulatie** van gevolgen van activiteiten overschrijding van de gewenste kwaliteit van de fysieke leefomgeving dreigt, kan via maatwerkregels worden gezorgd dat in een gebied strengere voorschriften gaan gelden waarmee de nadelige gevolgen van die cumulatie worden tegengegaan.

MAATWERKREGELS

- Artikel 2.12 lid 2 → afwijken mogelijk, tenzij anders bepaald
- Te herkennen in Bal aan de artikelkop '**afbakening mogelijkheid maatwerk**'
- Afbakeningen opgenomen om strijd met internationaalrechtelijke bepalingen te voorkomen (denk aan: EU-richtlijnen met strikte emissiegrenswaarden)

MAATWERKREGELS

Voorbeeld 1:

§ 4.2 Seveso-inrichting

Artikel 4.8 (afbakening mogelijkheid maatwerk, uitsluitend aanvullende maatregelen)

Een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift over deze paragraaf kan alleen aanvullende maatregelen bevatten

Voorbeeld 2

§ 4.4 Afvalverbrandingsinstallatie en afvalmeeverbrandingsinstallatie

Artikel 4.65 (afbakening mogelijkheid maatwerk, versoepeling emissiegrenswaarde koolmonoxide)

Met een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift worden de regels in deze paragraaf niet versoepeld, met uitzondering van:
de emissiegrenswaarde voor koolmonoxide, bedoeld in artikel 4.73, eerste lid; en
b artikel 4.96, voor een ippc-installatie waarin alleen afvalstoffen thermisch worden behandeld die afkomstig zijn van die installatie.

MAATWERKREGELS

Maatwerkregel kenbaar in omgevingsplan

Staatsblad 2018, 293, p. 771:

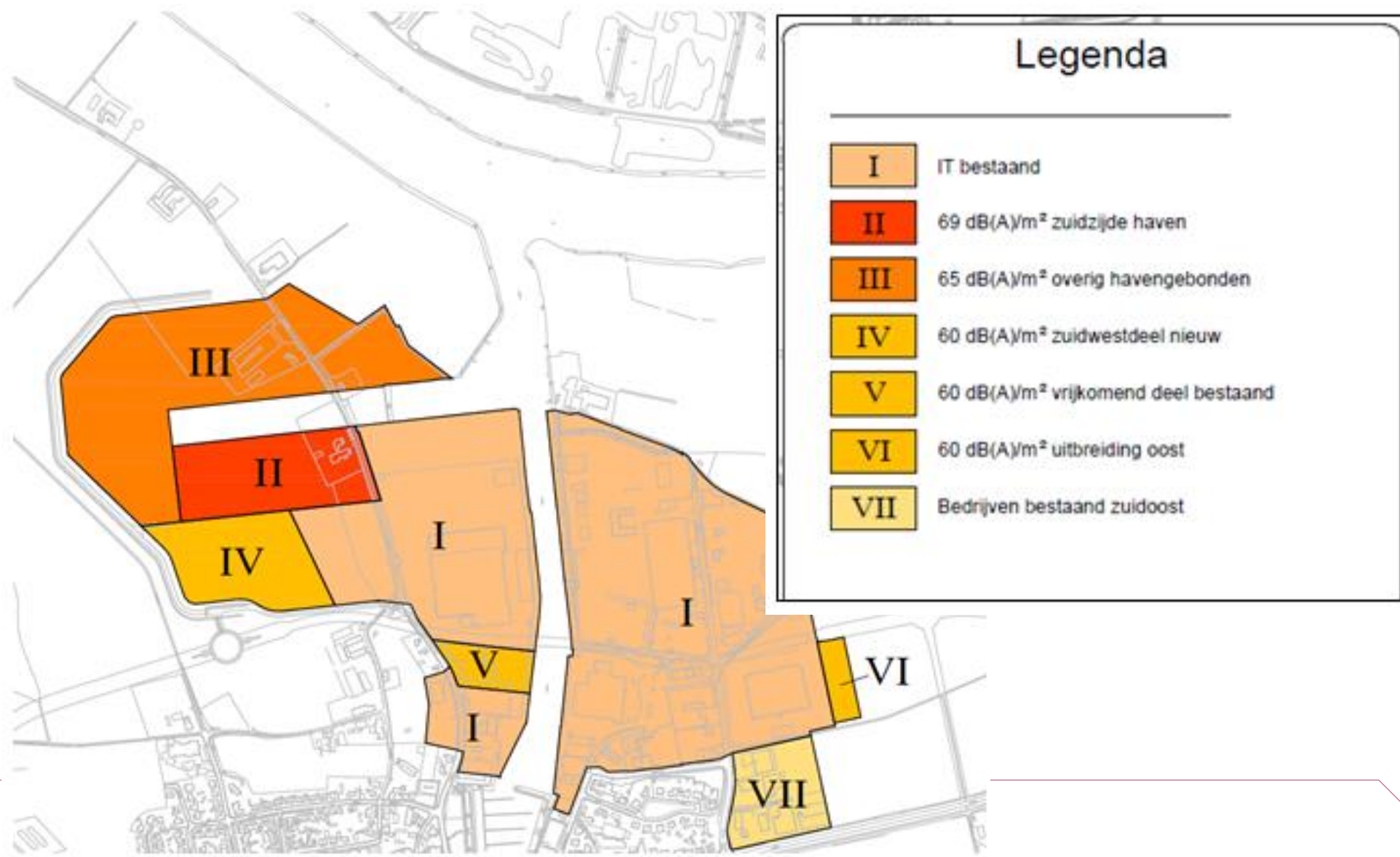
"Afwijken kan zowel een aanscherping als een versoepeling van de algemene regels inhouden. **Het bevoegd gezag doet er goed aan bij een versoepeling van de algemene regels van dit besluit door een maatwerkregel expliciet te benoemen dat een afwijking van de algemene regels is beoogd. Bijvoorbeeld door aan te geven dat een bepaald artikel in een bepaald geval niet van toepassing is. Als dat niet gebeurt, blijven de algemene regels van dit besluit van kracht naast de maatwerkregel en moet de facto nog steeds aan de algemene regels worden voldaan.** Andere maatwerkregels, die niet afwijken van de algemene regels in dit besluit maar daarop aanvullen of een nadere invulling geven, hoeven strikt genomen niet expliciet als maatwerkregel te worden aangeduid."

CREËREN EN VERDELEN VAN SCHAAARSE MILIEUGEBRUIKSRUIMTE VIA HET OMGEVINGSPLAN

INLEIDING

- Gemeenten kunnen via het omgevingsplan schaarse milieuruimte creëren d.m.v. bijv. vaststellen cumulatieve milieunorm en/of omgevingswaarde (voor geur, geluid, stikstof, luchtkwaliteit)
- Vervolgens die cumulatieve norm gebruiken om milieuruimte te verdelen over individuele activiteiten dan wel kavels waarop die activiteiten plaatsvinden
 - R. Benhadi, Het omgevingsplan als besluit waarbij schaarse geluidruimte wordt toebedeeld, bijdrage in: Milieurecht in transitie, 2022, Boom Juridisch, p. 139-150
 - Zie ook conclusie Widdershoven, 6 juni 2018, ECLI:NL:RVS:2018:1847
 - AbRS 4 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:234, nr. 201309028/1/R1 (Haarlemmermeer 'De Liede');
 - AbRS 4 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:237, nr. 201308203/1/R3, AB 2015/83 (Papendrecht 'Bedrijventerrein Oosteind'), m.nt. R. Benhadi;
 - AbRS 11 maart 2015, ECLI:NL:RVS:2015:705, nr. 201307761/1/R4, AB 2015/257 (Slidrecht 'Molendijk-Industrieweg'), m.nt. R. Benhadi

VOORBEELD MILIEUVERKAVELING – GELUIDVERKAVELING IN BESTEMMINGSPLAN



MILIEUVERKAVELING

Niet beperkt tot geluid, wat de wetgever betreft. Ook andere milieuaspecten verkavelen (bijv. geur en stikstof)

Staatsblad 2018/292, p. 260:

*"Als de gemeente het naast de bescherming van het gebouw ook van belang vindt dat **een evenwichtige ontwikkeling van de locaties** op gang komt, kan ze in het omgevingsplan 'gebruiksruimte' aan de verschillende kavels toekennen. **Elke activiteit moet dan binnen de aan die kavel verbonden gebruiksruimte blijven. Als een bedrijf verdergaande emissiebeperkende maatregelen neemt, kan het daarmee groeiruimte voor zichzelf creëren, zonder het risico dat die door een ander is of wordt 'weggekaapt'.**"*

MILIEUVERKAVELING

Stb. 2018/292, p. 193:

"Dit besluit (het Besluit kwaliteit leefomgeving, RB) **biedt bestuursorganen de mogelijkheid om de beschikbare gebruiksruimte te verdelen op een manier die past bij hun eigen ambitie en opgave.** In veel gevallen zal een generieke of gebiedsgerichte aanpak volstaan. **Daarnaast is een kavelsgewijze verdeling van gebruiksruimte mogelijk.** Deze is vooral bedoeld voor hoogbelaste gebieden, omdat daarmee actiever gestuurd kan worden op verbetering van de kwaliteit, en voor gebieden waar het gewenst is gebruiksruimte te reserveren voor toekomstige gebruikers, zodat gronden snel kunnen worden uitgegeven (bijvoorbeeld een havengebied)."

MILIEUVERKAVELING

Verdeling van schaarse milieugebruiksruimte via het omgevingsplan zal leiden tot verdelingsdiscussies (schaarse rechten) (NvT 2018/292, p. 257):

*"Bij het verdelen van gebruiksruimte kan zich overigens de vraag voordoen of alle potentiële gegadigden voldoende in de gelegenheid zijn geweest om aanspraak te maken op het toebedeeld krijgen van (een deel van) de beschikbare gebruiksruimte. In jurisprudentie over de verdeling van schaarse rechten is al aanvaard dat het bestuur verplicht is potentiële gegadigden mee te laten dingen bij dergelijke verdelingsvraagstukken. In een reactie op de consultatieversie van dit besluit is er door de Raad voor de rechtspraak op gewezen dat deze rechtsnorm ook kan gelden bij de verdeling van schaarse gebruiksruimte. Dat wil zeggen dat het bevoegd gezag een «passende mate van openbaarheid» zal moeten garanderen met betrekking tot de beschikbaarheid van de schaarse gebruiksruimte, de verdelingsprocedure, het aanvraagtijdvak voor diegenen die willen meedingen en de toe te passen criteria bij de verdeling. **Het is aan het bestuursorgaan dat overgaat tot het verdelen van gebruiksruimte om hierover tijdig en voorafgaand aan de procedure duidelijkheid te scheppen.**"*

ENKELE OBSERVATIES

ENKELE OBSERVATIES:

- de gemeenteraad krijgt met het omgevingsplan een niet te onderschatten instrument om milieu te normeren en gebiedsgericht milieubeleid juridisch bindend te maken;
 - ter illustratie het aspect geluid: *"Geluidregels kunnen net als bouwregels gedifferentieerd worden naar locaties, tot het niveau van individuele activiteiten toe."* (Stb. 2018/292, p. 352)
- het omgevingsplan geeft gemeenten de mogelijkheid om in het omgevingsplan hun milieunormstelling af te stemmen op de ruimtelijke opgaven die zij in een bepaald gebied nastreven.
 - **Voorbeeld:** transformatielocatie waarbij functiemenging (bedrijvigheid en wonen) wordt nagestreefd. Vergaande mogelijkheden om in het omgevingsplan door middel van milieunormen op korte afstand milieugevoelige functies (o.a. woningbouw) en milieubelastende functies (o.a. bedrijvigheid) toe te staan.

ENKELE OBSERVATIES:

- het integreren van de milieuafweging en -normstelling in het omgevingsplan geeft in een **vroegtijdig** stadium inzicht in eventuele milieuknelpunten. Milieunormstelling kan dan direct in het omgevingsplan worden afgestemd op de milieuafweging (welke activiteiten op welke locatie met welke milieunormen?)
- mogelijkheden om bedrijven te beschermen tegen “oprukkende woningbouw” door planologische verankering milieuruimte op kavelniveau
- gemeenten kunnen via het omgevingsplan schaarse milieuruimte creëren d.m.v. vaststellen van een plafondwaarde (cumulatieve norm en/of omgevingswaarde) en op basis daarvan de beschikbare milieuruimte (her)verdelen

ENKELE OBSERVATIES

- Instructieregels hoofdstuk 5 Bkl vullen norm van een 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' slechts ten dele in. Norm van 'evenwichtige toedeling van functies aan locaties' is ruimer, dan alleen de onderwerpen waar instructieregels op zien. Niet wettelijke genormeerde aspecten zullen beoordeeld en waar nodig genormeerd moeten worden in het omgevingsplan. **Bijvoorbeeld:**
 - Laagfrequent geluid;
 - Cumulatie.



Rachid Benhadi

T 06 – 13 73 69 52

E r.benhadi@hekkelman.nl

Advocatuur Nijmegen

Oranjesingel 1

6511 NJ Nijmegen

advocatuur@hekkelman.nl

024 - 382 83 84

Notariaat Nijmegen

Oranjesingel 41

6511 NN Nijmegen

notariaat-nijmegen@hekkelman.nl

024 - 382 84 86

Notariaat Arnhem

Sickeszplein 1

6821 HV Arnhem

notariaat-arnhem@hekkelman.nl

026 - 377 71 11